

(המשך מעמוד 29)

„אמת. הכדור ששרט יכול היה גם להמית, אבל הכריזה האחת שעמדה או לעיני לא היתה אם לחיות, אלא אם אצליה לברוח. פירושו של המוות היה אותה שעה בעיני רק אחת מצורות אי-ההצלחה, אחת מצורות הכישלון של הבריחה...”

אחרי החלמה חלקית מהפציעה, הובלה גאולה כהן תחת מישמר כבד לבית-המישפט בירושלים. שם, באולס-המישפט כפרה בזכותם של הבריטים לשפוט אותה — כמינהג הצהרותיהם של שאר אנשי לח"י בבתי-המישפט הבריטיים, ששימשו במות-התעמולה בעלות הד רב להבאת טיעוני לח"י קבל עם ועולם.

גאולה כהן המשיכה במסורת קודמיה, והצהירה: „אין אני מודה בזכותכם לשופטני, ועל כן לא לכם עלי למסור דיווח-שבון אם עשיתי ומה עשיתי. אני, זוהמת עבריה, בת לתנועת לוחמי חרות-ישראל, רואה ככם כוח זר המשעבד את המולדת. כי יש רק חוק אחד ויחיד, שאותו המחברתי על עצמי מרצוני החופשי, הוא חוק המחברת העברית...”

בהמשך נאומה הוסיפה: „אנו, לוחמי חרות ישראל, הוצאנו חוקי-חירום משלנו: כל בריטי בארץ הזאת, שוטר

כהן למירפאת בית-הסוהר בירושלים, לרגל המשך הטיפול ברגלה השרוטה.

תיכונן הבריחה היה מבוסס על העיקרון שהשוטרים הבריטיים לא היו בודקים את הערביות רעולות-הפנים, שהיו מגיעות לבית-הסוהר המרכזי בירושלים לבקר את בני מישפותיהם.

כסיועם של כמה מערכי הכפר אבו-גוש, שהיו חברים כח"י, הוגנבה לגאולה כהן תיבת ברשת ערבית. בני אבו-גוש עשו מהומה רבה, שאיפשרה לה להתלבש ולהימלט, כשהיא רעה לתיפנים, ויצאת בעד לשערי מיגרשי-הרוסים.

במקום היעוד פגשה גאולה כהן את חברתה למחתרת, שהמתינה לה. וכעבור כמה דקות הגיעה למקום-המחסה שהוכן עבורה, שם התמוטטה מחוסרי-כוחות.

הבריטים החלו מיד בחיפושים קדחתניים בירושלים, לשם גילוי עיקבותיה. שעה נצבע מחדש בצבע בלונדי, ובמונית של אחד ממקורבי הלח"י, כאשר על ברכיה תינוק מיילל, ומסביבה עוד כמה נשים, נמלטה גאולה כהן מירושלים לרעננה.

ברעננה, במסתור של לח"י, פגשה גאולה כהן לראשונה את ד"ר ישראל אלדד-שייב, שנמלט זמן קצר לפני גאולה כהן ממאסרו, למרות שגופו היה מכוסה בגבס.

היא תיארה את פגישתם: „היתה זאת הפעם הראשונה שעמדתי איתו פנים-אל-פנים. רק שאו לא ידעתי שמכל אנשי לח"י, אחרי שזו התפרק עם הקמת המדינה, אמשיך

בדגוריון ניצל את פרשת אטלנה כדי לחסל את אצ"ל, וברצח המתווך מטעם האו"ם, הרון השוודי פולקה ברנאדוט, כדי לשים קץ ללח"י.

האירגון המפואר, שעורר בעולם הערצה וחדלה, שידיו ראו בו את התגלמות רוחי החקרבה של תנועת-שיחורו, ושהבריטים ראו בו כנופיה טרוריסטית אכזרית ונפשעת, התי-פרק לגורמים.

תחילה נעשה ניסיון להקים מיפלגה פוליטית, כפי שעשו מנחם בגין וראשי אצ"ל. נתן ילין-מור נבחר לכנסת הראשונה כסיעת-יחיד מטעם רשימת „הלוחמים” — רשימת לח"י. אך חיש מהר התגלה כי שום דבר אינו מאחד את ראשי לח"י ואנשיו. בניגוד לאנשי אצ"ל, שנשארו מאוחדים סביב תורת ז'בוטינסקי, התקדמו אנשי לח"י בכיוונים שונים.

ילין-מור, שהמציא בימי המאבק את הסיסמה „ניטר-ליוציה של המיורח התיכון” כדי למשוך את הסובייטים למאבק נגד השילטון הבריטי בארץ, הלך שמאלה, השתתף ב-1957 בהקמת „הפעולה השמית”, הפך אחד מראשי תנועת-השלום. עם תום כהונתה של הכנסת הראשונה התמסר לעסקים, ניהל חוזה חקלאית גדולה בדרום.

יצחק שמיר התמסר אף הוא לעסקים, בלא הצלחה מרובה, ואחר-כך התגייס לשורות המוסד — שגולד מתוך הש"י (שרות-הידיעות) והמוסד לעליה ב' של ההגנה.

גאולה כהן ע"ר ישראל אלדד-שייב ועם הגלוייה של מפצ „מלכות ישראל” של אלדד, מנהר ברת עד נילוס

הוא נשאר במחתרת — אך הפעם כמשרת נאמן של המייסד הבדגוריוני.

היחיד מראשי לח"י שלא הסתגל למדינה החדשה היה ישראל אלדד-שייב. הוא נשאר מורה ומחנך, הקדיש את מיטב מירצו להפצת התורה הלאומנית-המיסית-הדתית, הטיף להקמת „מלכות-ישראל”, שתשתרע מן הנילוס ועד הפרת.

גאולה כהן, הקנאית כח"י הידועה, התי-לכטה קשות. היא ניסתה למצוא סיפוק בלימודים, ניסתה להמשיך במקום שבו נפסקו לימודיה כאשר גורשה מהסמינר למורות.

היא למדה מדעי-היהדות ופילוסופיה באוניברסיטה העברית בירושלים. „בפה פעור ישבתי או על ספסלי-המיכללה הירושלמית, ובעיניים יוצאות הבטתי אל ה-קתדרא: הגה יעלו משם קולות, הגה יבוא משם איוה פשר...”

אך הקולות לא באו. רוחה לא מצאה מנוח בעיסוק פרואי כזה. היא לא השלימה עם החיסול של לח"י, ועם התמסרות המדינה לשיגרת יום-יום. היא לא יכלה להתקיים בלי אמונה טוטאלית.

„בתש"ט פרשה לח"י מעצמה אל המדינה”, כתבה, „ונתחברה לה כאותו זכר שבדבורים, שמתחבר להפרוח ומאבד עם עוקצו את חייו.

זה היה מוות דרמאטי, אבל גם מעורר-רחמים, מפני שאף אחד מאיתנו לא התכונן פה בעצם לאבד את עצמו מדעת. כשהרגשתי או הנהגה משהו עולה וחונק, כמי ששאף לחוו אוויר וריאותי מלאות בו עד להתפקע, הגה זה רק החל להשיבו, כשלתפע נסתמו כל המוצאות — עליתי או, בכוח אותה מועקה, ירושלימה...”

אירופה: השטן והזנות

אופן טיבעי הגיעה גאולה כהן אל האישי הקיצוני ביותר מראשי לח"י: ישראל אלדד.

לצעד עימו גם צעד בצעד ולרקום עימו, בירחון למחשבת חרות ישראל, את חלום-המלכות שלא בא. להמשיך ולחלום בעט כותבת, אחר מעש הי”...

ואכן, מכל ראשי לח"י שייב היה הדומה לה ביותר: קנאי, מיסטי, קיצוני בלא-גבול, זר לכל היגיון מקובל.

ממחבוא לח"י ברעננה הועברה גאולה כהן לבני-ברק, ולאחר מכן למיסתור שהיה בשכונת מחלול, על שפת ימה של תל-אביב. שם הוסוו היא ואחד מלוחמי לח"י, עימואל שטרסברג, חניך בית"ר פולין, שנקרא במחתרת בשם אדם, כבעל ואשה.

כעבור זמן קצר החליטה גאולה כהן להינשא ל„אדם”. את טכני-השואה המחתרתי תיארה בלשונה: „הרב שהשיא אותי ואת אדם בחדרם של מיכל ומיכאל שלנו, בנוכחות בניני אנשים, לא ידע ששפמו השחור של החתן המגובע ותלת-ליהוזה של הכלה הם צבועים. הוא רק של הבין למה זה פיתאום. כשטקס-הקידושין נגמר, אבל שימתת-הכלולות עוד לא החלה, פרץ לחדר אורח לא-קרוא ולחש מה על אוונו של החתן, שלחש באוזני: צריך להסתלק, השומר מלמטה מודיע על תכונה חשודה...”

מוחו של דבור

מה קורה לקנאי, שהאמונה הטוטאלית היא התוכן הבילעדי של חייו, כאשר הוא מגיע אל הגשמת מטרותו?

האנגלים גורשו מן הארץ. מדינת-ישראל קמה, מיגרה את אויביה בשדה-הקרב. על המאבק ניצח דויד בן-גוריון, שנוא-נפשמ של אנשי-המחתרת, איש הסיוון. תהילת הקרבות עיטרה את גדולי ההגנה, שאנשי המחתרת בוו לה קודם לכן, ושהתגלתה במילחמה הסדירה כצבא מצויין, מתוכה קם צה"ל, שכל מפקדיו המצטיינים באו מן הפלמ"ח ומשליחי ההגנה ששירתו בצבא הבריטי.

או חייל או איש-בולשת, דינו כדיו אויב ואחת דתו — למות...”

בשלב זה החליט בית-המישפט להפסיק את דבריה. אחרי חיכוכים רבים בינה ובין הברר-השופטים, הגיע זמן השמעת פסק-הדין: „על החזקת משדר — שתי שנים. על הזקת הנשק — שבע שנים. ביחד: תשע שנים...”

ברגע שהשופט הראשי, הקולונל פל, השמיע את גורי-הדין, קמה מהומה באולם. אמה של גאולה, שהגיעה למישפט כשבידיה אחיה התינוק של גאולה, קמה על רגליה ושרה את התיקונה.

לאחר מכן, אחרי גאולה כהן הוחזרה לבית-לחם בויננה — המכוננת להובלת-אסירים — התמידה האם לבקרה שם, כשהיא מחביאה מיכתבים בתוך דפנות כפולות של קופסות-ריבה ובסוליות-הנעליים.

האם זיכרונות אלה מעוררים בלב גאולה אהדה כלשהי לפידאיון הפלסטיניים, העוברים עתה חוויות דומות בבית-המישפט הצבאי הי-ישראלי? האם היא כיבדל מקשרת בין אלה לאלה?

התשובה היא: בהחלט לא. עצם הרעיון כי האויב מופעל על-ידי מניעים דומים, ומתנהג בצורה דומה, זר לרוחה.

זהו ההבדל בין החייה, המסוגל להשוות את עצמו לחייל האויב ולהבין לרוחו גם כשהוא מנסה להרוג אותה, ובין הקנאי, שכלל אינו מסוגל להשוות את עצמו, בעל הצדק הי-מוחלט, למישהו אחר.

חתונה במחתרת

ייד אחרי פסק-הדין התחילה הפעילות לשיחורוה של גאולה.

התיכונן הקפדני נעשה על-ידי אנשי לח"י מבחוץ. לשם הצלחת המיבצע הופעלו לחצים להעברת גאולה